

Vihreän siirtymän valtakunnallisen rahoituksen yleisesittely

20.4.2023

Jukka Lokka, Vihreän siirtymän valtakunnallinen koordinaatiohanke

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027

Euroopan aluekehitysrahasto EAKR (837 M€)

- innovatiivinen Suomi (toimintalinja 1)
- hiilineutraali Suomi (toimintalinja 2)
- saavutettavampi Suomi. (toimintalinja 3)

Euroopan sosiaalirahasto + ESR+ (602 M€)

- Työllistävä, osaava ja osallistuva Suomi (toimintalinja 4)
- Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (toimintalinja 5)
- Aineellista puutetta torjuva Suomi (toimintalinja 6)

Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi JTF (466 M€)

Euroopan aluekehitysrahasto EAKR

Innovatiivinen Suomi (Toimintalinja 1.)

- Tutkimus ja innovointivalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen
- Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi
- Pk-yritysten kasvun ja kilpailukyvyn parantaminen

Hiilineutraali Suomi (Toimintalinja 2.)

- Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen
- Ilmastonmuutokseen sopeutuminen, riskien ehkäiseminen ja palautuvuuden edistäminen
- Kiertotalouden siirtymän edistäminen

Saavutettavampi Suomi (Toimintalinja 3)

- Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen

Uudistuva ja osaava Suomi 2021 - 2027

Euroopan aluekehitysrahasto EAKR (837 M€)

- innovatiivinen Suomi (toimintalinja 1)
- **hiilineutraali Suomi (toimintalinja 2)**
- saavutettavampi Suomi. (toimintalinja 3)

Euroopan sosiaalirahasto + ESR+ (602 M€)

- Työllistävä, osaava ja osallistuva Suomi (toimintalinja 4)
- Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (toimintalinja 5)
- Aineellista puutetta torjuva Suomi (toimintalinja 6)

Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi JTF (466 M€)

Valtakunnalliset teemat

- **EAKR max 6 %**
- ESR max 20%

Vihreän siirtymän valtakunnalliset teemat

- **Energiatehokkuus ja kasvihuonekaasujen vähentäminen**
11,5 miljoonaan koko ohjelmakaudella
- **Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet**
4 miljoonaa koko ohjelmakaudella
- **Hiilineutraali kiertotalous**
11,5 miljoonaa koko ohjelmakaudella
- <https://rakennerahastot.fi/valtakunnalliset/vihrea-siirtyma>

Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Energia- ja materiaalitehokkaat elinkaariratkaisut rakentamisessa, ml. korjausrakentaminen, sisäilman laatu, rakennusten ilmastokestävyys muuttuvissa olosuhteissa sekä vähähiilisyyden edistäminen olemassa olevaa rakennuskantaa ja muuntojoustavuutta hyödyntämällä.

Eryteisesti toivotaan hankkeita, joilla

- haetaan monistettavia esimerkkiratkaisuja ja pilotointeja energiatehokkuuden edistämiseen huomioiden samalla helleaaltojen aiheuttamien terveysriskien vähentäminen olemassa olevassa julkisessa rakennuskannassa, ml. sosiaali- ja terveyssektorin rakennukset.
- kehitetään ja levitetään erilaisia energiatehokkuuteen ja uusiutuvaan energiaan liittyviä korttelitason tai laajempien asuinalueiden yhteistoimintamalleja ja ratkaisuja.

Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

~~Uusiutuvan energian käyttöönotto~~, hukkalämmön hyödyntäminen, omaenergiatuotanto

Erityisesti toivotaan hankkeita, joilla

- haetaan ratkaisuja ja esimerkkejä monistettavaksi hukkalämmön hyötykäytöstä erilaisissa kiinteistöissä kuten esimerkiksi teollisuuskohteissa, kaupan yksiköissä ja laitoksissa.

Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Digitaaliset ja älyratkaisut edellä kuvatuissa energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian hyödyntämisen toimenpiteissä.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen kytkeytyvät valtakunnalliset kokeilukulttuuriin ja uusien toimintamallien levittämiseen perustuvat hankkeet, mukaan lukien luontopohjaiset ratkaisut

- esimerkiksi eri elinkeinojen monihyötyiset menetelmät ja toimintatavat, joilla varaudutaan äärisääoloihin ja -ilmiöihin kuten voimakkaiseen sateisiin, kuivuuteen, helteeseen, tulviin, myrskyihin, metsäpaloihin ja -tuhoihin, lumituhoihin

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Hankkeet, joissa kehitetään ja skaalataan innovatiivisia menetelmiä, teknologioita luontopohjaisia ratkaisuja tai hyviksi havaittuja toimintamalleja ja edistetään niiden laajaa käyttöönottoa ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi, äärimmäisiin sää- ja vesioloihin varautumiseksi ja ilmatoriskien hallitsemiseksi

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Yhdyskuntarakenteen kokonaisvaltaisen ilmastokestävyyden edistäminen sopeutumisen toimilla esimerkiksi hulevedet ja viherrakenne huomioiden.

esimerkiksi hankkeet, joilla parannetaan yhdyskuntarakenteen (kuten maankäytön suunnittelun menetelmät, infrastruktuuri) ilmastokestävyyttä muuttuvissa sääolosuhteissa hyödyntäen myös monihyötyisiä luontopohjaisia ratkaisuja

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Tuetaan kansallisten, alueiden ja kuntien ilmastonmuutokseen sopeutumista ja hillintää edistävien strategioiden laatimiseen ja toimeenpanoon liittyvien hyvien käytäntöjen tunnistamista ja levittämistä

hankkeilla täydennetään osaamista alueiden ja kuntien ilmastolain edellyttämiin tiekarttoihin sisältyvien ilmastonmuutoksen hillintä- ja sopeutumistoimien ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisen osalta sekä niiden välisten kytkentöjen tunnistamista.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keinoihin, luontopohjaisiin ratkaisuihin ja rahoitusmahdollisuuksiin liittyvä valtakunnallinen ohjaus- ja neuvontatoiminta, sekä tuki ilmastotyön (sopeutuminen ja hillintä) organisoitumiseen ja resursointiin, tukiverkostot ja strateginen ja viestinnällinen tuki toimeenpanolle

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja hillintätoimet

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Kehitetään työvälineitä valtakunnallisille, alueellisille ja paikallisille toimijoille ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja riskienhallintaan liittyvien suunnittelukäytäntöjen ja -prosessien vahvistamiseksi sekä ilmastoriskien ja niiden vaikutusten ennakointiin ja hallintaan

Esimerkiksi toimintamallien kehitystyö, varautumistyötä varten olemassa olevien riskienhallintaohjelmistojen ohjelmistokehitystyö ja sähköiset työkalut paikkatiedon ja ilmasto- ja ympäristödatan seuraamiseen, hyödyntämiseen ja visualisoimiseen

Esimerkiksi välineitä joilla ilmastonmuutokseen sopeutumisen vaikutuksia haavoittuviin ryhmiin voidaan arvioida

Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Kehitetään monistettavia kokeiluja, joilla tuetaan tuote palveluna -konseptien, jakamisen ja yhteiskäytön sekä korjaamisen, uudelleenkäytön ja uudelleenvalmistuksen maakuntarajat ylittäviä ratkaisuja ja toimintamalleja sekä teollisuudessa että kuluttajarajapinnassa.

Esimerkiksi kaupanalan toimintamallien uudistaminen tukemaan kiertotaloutta.

Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Lisätään resurssitehokkuutta ja kehitetään uudenlaisia toimintamalleja, toimijaverkkoja ja arvoketjuja esimerkiksi materiaalien, tuotantokapasiteetin ja sivuvirtojen jakamiseksi ja hyödyntämiseksi muun muassa Teollisten symbioosien palvelu (FISS)-verkostossa.

- Esimerkiksi toimintatapainnovaatiot, joilla muutetaan koko arvoketjun eri vaiheiden toimintatapoja, tavoitteena mahdollisimman vähäinen resurssien käyttö koko järjestelmässä ja tuotannossa.
- Kiertotalous rakennusteollisuuden arvoketjuissa ja rakentamisessa sisältäen maa- ja kiviainekset, mukaan lukien kestävät logistiikkaketjut.
- Yhdyskuntien kiertotaloutta edistävien symbioosien aikaansaaminen.

Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Kehitetään älykästä materiaalien hallintaa, jossa hyödynnetään kierrätysmateriaaleja ja sivuvirtoja sekä varaudutaan entistä kunnianhimoisempaan jätehuoltopalvelun tasoon sekä aiempaa laajempaan yhteistyöhön olemassa olevat ratkaisut huomioiden.

- Esimerkiksi materiaalikiertojen haittomuutta ja vaarallisten aineiden käytön vähentämistä tukevat ratkaisut ja toimintamallit, esimerkiksi haitallisten materiaalien ja -yhdisteiden, sivutuotteiden ja jätteiden tunnistamiseen, erotteluun ja käsittelyyn liittyvät ratkaisut ja toimintamallit.
- Materiaalivirtojen seurannan kehittäminen, digitaaliset mittarit.

Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen - Hiilineutraali kiertotalousyhteiskunta

Huom! – alustavia, ei lopullisesti vahvistettuja

Demonstroidaan luontopohjaisia ratkaisuja osana kiertotaloutta ja kehitetään valtakunnallisia toimintamalleja ja ratkaisuja ravinteiden kiertoon ja hyötykäyttöön

Tukiprosentit ja kustannusmallit

- Kehittämishankkeiden osalta max. 80%
- Investointien osalta max. 70%
- Kustannusmalli suositus flat rate 40%

- Varsinaisissa hankeilmoituksissa ilmoitetaan asia tarkemmin.

Valtakunnallisen hankkeen kriteereitä:

- Hanke toteutetaan koko maassa tai laajempaan kuin alueiden välinen hanke, ja hankkeen tulokset ovat hyödynnettävissä koko maassa.
- Hanke on tarkoituksenmukaista toteuttaa valtakunnallisena. Samansisältöinen hanke voidaan toteuttaa laajalla alueella yhdellä päätöksellä, eikä sitä ole tarkoituksenmukaista rahoittaa alueellisena/alueiden välisenä.

Kiitokset:

Lisätietoja:

- Jukka Lokka jukka.lokka@luke.fi +358 29 532 2737
- Milla Anttila milla.anttila@hamk.fi +358 50 911 1343
- Tiina Puotinen tiina.puotinen@oamk.fi +358 50 350 3022

